Gymnázium Joachima Barranda, Beroun, Talichova 824, 266 01 Beroun
Tel: +420 311 623435, +420 311 621 232, +420 799 542 877
reditelna@gymberoun.cz, IČ: 47558407, č.ú. 775 711 0297 / 0100 u KB Beroun

Školní preventivní strategie 2025 - 2030

www.gymberoun.cz

Gymnázium Joachima Barranda,

Talichova 824, 266 01 Beroun,

IČ: 47558407

Ředitelka školy: RNDr. Jana Hronková, Ph.D.

Školní poradenské pracoviště:

Výchovný poradce: Mgr. Dominika Šimonová

Kariérový poradce: Mgr. Jana Havlíčková

Školní psycholog: Mgr. Tereza Špinarová

Metodik primární prevence: Mgr. Jitka Balašová

Školní krizový tým:

RNDr. Jana Hronková, Ph.D. – ředitelka školy

Mgr. Hana Klimentová – zástupkyně ředitelky

Eva Goldmannová – sekretariát

Důležité kontakty:

Tísňová linka IZS: 112

Policie České republiky: 158

Zdravotnická záchranná služba: 155

Hasičský záchranný sbor: 150

- Krajský metodik primární prevence (Mgr. Kateřina Dobrinič), tel: 736 208 043
- Pedagogicko-psychologická poradna, Plzeňská 90, Králův Dvůr, tel: 311 637 119
- Policie ČR, Městská policie, 311 625 235
- Linka bezpečí 116 111
- Rodičovská linka 606 021 021
- Odbor sociálně-právní ochrany dětí, tel: 311 654 364,723 215872
  další instituce dle potřeby a aktuální nabídky

Zpracovala: Mgr. Jitka Balašová, školní metodička prevence
Schválila: RNDr. Jana Hronková, ředitelka školy

1. Úvod a účel strategie

Školní preventivní strategie je dlouhodobý koncepční dokument, který stanovuje směr primární prevence rizikového chování na Gymnáziu Joachima Barranda v Berouně na období pěti let. Vychází z potřeb žáků, z analýzy situace na škole a z platných právních a metodických dokumentů.

Při tvorbě i samotné realizaci strategie se škola opírá o platné právní předpisy České republiky a metodické dokumenty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Cílem tohoto pětiletého koncepčního záměru je vytvářet na Gymnáziu Joachima Barranda bezpečné, respektující a podnětné prostředí, které minimalizuje výskyt rizikových jevů, podporuje zdravý životní styl a posiluje duševní odolnost žáků. Strategie současně definuje jasný komunikační a koordinační řetězec mezi vedením školy, metodikem prevence, třídními učiteli, zákonnými zástupci a odbornými externími organizacemi, což zajišťuje jednotný a včasný postup při řešení jakýchkoli varovných signálů.

2. Právní rámec a návaznost na další dokumenty

2.1 Právní a metodická východiska

Strategie vychází zejména z těchto předpisů:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí,
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (zejména oznamovací povinnost),
- Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních,
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních,
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027,
- školní řád a školní vzdělávací programy ŠVP Trilobit (osmileté studium) a ŠVP Joachim (čtyřleté studium).

2.2 Propojení dokumentů školy

Strategie udává dlouhodobý záměr školy v oblasti prevence, poradenství a inkluze. Na tento koncepční rámec přímo navazují konkrétní samostatné realizační dokumenty a akční plány, které převádějí dlouhodobé cíle do každodenní školní praxe. Z dlouhodobé strategie tak přímo vychází Preventivní program školy (MPP) jako roční prováděcí plán aktivit zaměřených na předcházení rizikovému chování, dále Krizový plán školy definující konkrétní metodické postupy pro řešení akutních a mimořádných situací a v neposlední řadě Strategie předcházení školní neúspěšnosti, která nastavuje systém včasné identifikace a podpory ohrožených žáků.

Všechny tyto dokumenty tvoří s ostatními materiály školy jeden provázaný legislativní a pedagogický celek. Klíčovými souvisejícími dokumenty jsou v tomto ohledu školní řád, plán práce školního poradenského pracoviště a školní vzdělávací programy, konkrétně ŠVP Trilobit pro osmileté studium a ŠVP Joachim pro čtyřleté studium.

3. Charakteristika školy a analýza výchozího stavu

Typ školy a počet žáků: střední všeobecně vzdělávací škola se stoletou tradicí; 16 tříd (4 třídy nižšího a 12 tříd vyššího gymnázia) a okolo 40 učitelů. Díky velikosti má škola rodinné prostředí, kde se studenti i učitelé navzájem znají.

Specifika školy: Beroun je bývalé okresní město s asi 20 tisíci obyvateli, nízkou nezaměstnaností a poměrně vysokým indexem kriminality. Ve třídách jsou žáci jiných národností a žáci se specifickými vzdělávacími potřebami. Škola sídlí od roku 2003 ve vlastní zrekonstruované budově a nemá tělocvičnu, proto využívá sportoviště po městě.

Zdroje informací o situaci na škole: dotazníková šetření klimatu školy a třídy, sociometrie, schránka důvěry, záznamy o výchovných opatřeních, spolupráce s třídními učiteli, rozhovory s žáky a rodiči, výsledky evaluace předchozích MPP.

Shrnutí silných a slabých stránek: silnou stránkou je rodinné prostředí, všímavost učitelů a fungující poradenské pracoviště (drobné prohřešky se daří řešit domluvou); slabším místem zůstávají vyrušování ve výuce, ničení školního majetku a častější absence plnoletých studentů.

Rizikové oblasti, na které se škola dlouhodobě zaměřuje: záškoláctví, šikana, kyberšikana, užívání návykových látek, rizikové chování v dopravě, agrese, krádeže, vandalismus, návykové chování, poruchy

příjmu potravy, sebepoškozování, homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie a rizikové sexuální chování.

4. Vize a hodnoty

Chceme, aby škola byla bezpečným místem, kde se žáci cítí přijímáni, umějí řešit konflikty bez násilí, vědí, na koho se obrátit, a nesou odpovědnost za své chování. Prevence je pro nás součástí běžné výuky a života školy, nikoli jednorázovou akcí.

Základní hodnoty našeho gymnázia: respekt, bezpečí, otevřená komunikace, spolupráce, odpovědnost, nulová tolerance k násilí a šikaně a wellbeing.

5. Dlouhodobé a střednědobé cíle (3–5 let)

5.1 Cíle pro žáky

- Soustavně rozvíjet sociální a emoční kompetence, komunikační dovednosti a schopnost spolupráce
- Posilovat zdravé sebevědomí, odolnost vůči stresu a schopnost požádat o pomoc a předcházet školnímu neúspěchu
- Předcházet šikaně a kyberšikaně budováním bezpečného klimatu třídy, v němž se žádný žák nemusí bát a ostatní nezůstávají lhostejní
- Vychovávat ke zdravému životnímu stylu, pravidelným sportovním a zájmovým činnostem, předcházet užívání návykových látek a nelátkovým závislostem a posilovat právní vědomí (kriminalita, zákony, předpisy)
- Zapojovat žáky do spoluvytváření pravidel a klimatu školy (školní akce, vrstevnická pomoc při učení, volnočasové aktivity)
- Rozvíjet mediální gramotnost a bezpečné chování na sociálních sítích
- Podporovat duševní zdraví žáků a snižovat stigma kolem něj (navazuje na program Blázníš? No a!)
- Předcházet záškoláctví a vysoké absenci, zvlášť u plnoletých studentů

5.2 Cíle pro pedagogy

- Zajistit kontinuální vzdělávání pedagogického sboru v oblasti duševního zdraví, včasného rozpoznání rizikového chování a krizové komunikace
- Sjednotit postupy při řešení rizikového chování napříč učitelským sborem

- Předcházet syndromu vyhoření a podporovat spolupráci a sdílení zkušeností mezi pedagogy
- Zajistit pro nové pedagogy seznámení se strategií, krizovým plánem a postupy školy
- Zvyšovat jistotu učitelů v rozpoznání šikany a v práci s třídním kolektivem
- Pravidelně a včas předávat informace o žácích v riziku mezi třídními učiteli a ŠPP
- Zajistit, aby učitelé uměli využívat metody předcházející školnímu neúspěchu

5.3 Cíle pro rodiče

- Dlouhodobě posilovat partnerskou spolupráci a důvěru mezi školou a rodinou pomocí akcí (jako jsou například vánoční koncerty pro rodiče, představení nastudovaných muzikálů, DOD, přednášky pro rodiče konané na našem gymnáziu, atp.)
- Pravidelně informovat rodiče o preventivních aktivitách a o tom, na koho se mohou v případě nouze obrátit
- Realizovat osvětu v oblasti kyberprostoru (digitální stopa, kyberšikana, sociální sítě, bezpečné užívání zařízení)
- Nabízet konzultace a setkání na aktuální témata (třídní schůzky, besedy, podpora ze strany ŠPP)
- Zapojit rodiče do řešení problémů dítěte včas, u zletilých žáků se postupuje dle krizového plánu

5.4 Měřitelné ukazatele

Naplňování cílů vyhodnocujeme zejména podle: výsledků dotazníků klimatu (porovnání v čase), počtu a charakteru řešených případů rizikového chování, absence a neomluvené absence, zapojení pedagogů do vzdělávání, účasti rodičů na akcích a zpětné vazby žáků a rodičů.

6. Školní poradenské pracoviště a kompetence

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) poskytuje poradenské služby podle vyhlášky č. 72/2005 Sb. Pracoviště tvoří výchovná poradkyně, školní metodička prevence, kariérová poradkyně a školní psycholožka. Konzultační hodiny jsou vypsány na začátku školního roku, zveřejněny na webu školy a v informačním systému Bakaláři; mimo ně jsou konzultace možné po domluvě.

Funkce	Hlavní kompetence
Ředitel školy	Zodpovídá za bezpečnost a prevenci, schvaluje strategii a MPP, zajišťuje podmínky (čas, vzdělávání, spolupráce s institucemi), rozhoduje o výchovných opatřeních a oznámeních orgánům
Školní metodik prevence	Koordinuje tvorbu a realizaci strategie a MPP, vede evidenci případů rizikového chování, metodicky podporuje pedagogy, spolupracuje s externími organizacemi, provádí analýzu situace a evaluaci
Výchovný poradce	Podpora žáků se SVP a žáků s výchovnými či výukovými obtížemi, řešení absencí a vztahů ve třídě, plány pedagogické podpory, spolupráce s kariérovou poradkyní (informace o možnostech studia a profesní orientace), spolupráce s PPP a SPC, konzultace s rodiči
Školní psycholog	Psychologická podpora a poradenství při studijních, osobních, rodinných a vrstevnických problémech, zásah při výukových či výchovných potížích (poruchy učení a chování, šikana), práce s třídními kolektivy (konflikty, klima), doporučení specializovaných služeb
Třídní učitel	První linie: sleduje klima třídy a varovné signály, pracuje s třídnickými hodinami, komunikuje s rodiči, informuje metodika prevence a vedení
Všichni pedagogové	Všímají si změn v chování žáků, dodržují jednotná pravidla, oznamují podezření na rizikové chování

6.1 Systém předávání informací

Postup při zjištění rizikového chování nebo varovných signálů:

1. Pedagog nebo jiný zaměstnanec školy zaznamená signál (vlastní pozorování, sdělení žáka či rodiče, schránka důvěry).
2. Informuje třídního učitele a ve vážnějších případech neprodleně metodika prevence, výchovného poradce, nebo vedení školy.
3. Třídní učitel ve spolupráci s metodikem a ŠPP situaci zmapuje, vede záznam a rozhodne o dalším postupu.
4. Podle závažnosti se přizve zákonný zástupce, popřípadě OSPOD, pedagogicko-psychologická poradna, odborná zařízení, Policie ČR.

5. Případ se eviduje, sleduje se jeho vývoj a po uzavření se vyhodnotí účinnost opatření.

Podrobný postup pro krizové situace je rozpracován v Krizovém plánu.

7. Oblasti a formy preventivní práce

Univerzální prevence (celá škola): začlenění prevence do výuky (psychologie, sociologie, právo, ekonomie, politologie, chemie, biologie, tělesná výchova, zeměpis, dějepis, jazyky), adaptační kurzy a dny pro první ročníky a primu, projektové dny, lyžařské, vodácké a přírodovědné kurzy, sportovní a charitativní aktivity (Mezinárodní cena vévody z Edinburghu, Ukliďme Beroun, charitativní bazar a jarmark), kampaň Odd Socks Day a pravidla soužití ve školním řádu.

Selektivní prevence (rizikové skupiny): besedy a programy podle věku žáků, např. Blázníš? No a! (duševní zdraví), Jeden svět (rizika internetu a závislostí), právnické semináře s krajským státním zástupcem, kurz finanční gramotnosti, programy Policie ČR (kyberšikana a kyberkriminalita, Na čisto, prevence v dopravě) a Hrou proti AIDS; dále práce s kolektivy se zhoršeným klimatem a podpora žáků se SVP ve spolupráci s ŠPP.

Indikovaná prevence (jednotlivci): individuální práce s žáky s projevy rizikového chování, individuální výchovné plány, spolupráce s rodinou a odbornými zařízeními.

Spolupráce s externími subjekty: Policie ČR, OSPOD, pedagogicko-psychologická poradna a speciálněpedagogická centra, nestátní neziskové organizace (např. Lomikámen), společnost Partners (finanční gramotnost) a festival Jeden svět.

8. Školní program proti šikanování

8.1 Definice a postoj školy

Šikanování je jakékoli chování, jehož záměrem je ublížit žákovi, ohrozit ho nebo zastrašovat. Jde o cílené a opakované fyzické nebo psychické útoky jednotlivce či skupiny vůči žákovi, který se neumí nebo nemůže bránit. Projevuje se fyzickou agresí, verbální a psychickou šikanou (včetně kyberšikany) nebo jejich kombinací. Škola uplatňuje nulovou toleranci k šikaně a k jakémukoli násilí. Žáci, zaměstnanci i zákonní

zástupci jsou o tomto postoji informováni prostřednictvím školního řádu, třídnických hodin a třídních schůzek.

8.2 Prevence a mapování situace

Škola průběžně sleduje klima tříd: pozorováním, třídnickými hodinami, rozhovory, schránkou důvěry, anonymními dotazníky a monitoringem rizikových prostor o přestávkách. Pedagogové jsou vedeni k rozlišování běžných konfliktů od šikany a ke všímání si přímých i nepřímých varovných signálů. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni s pravidly a s tím, na koho se mohou obrátit.

8.3 Postup při řešení

Škola rozlišuje podle závažnosti dva scénáře:

- Scénář A, počáteční šikana (1.–3. stadium): řeší škola vlastními silami. Pedagog věc ihned hlásí metodičce prevence a vedení, ŠPP provede oddělené rozhovory s obětí, svědky a agresory (bez konfrontace oběti s agresory), zajistí ochranu oběti, odděleně jedná s rodiči oběti a agresorů a pořídí podepsané zápisy. Agresorům se udělí kázeňské opatření a ve třídě se pracuje na zlepšení klimatu.

- Scénář B, pokročilá šikana (4.–5. stadium): škola okamžitě zastaví násilí, zajistí oběti bezpečí a první pomoc, izoluje svědky a agresory a přizve krizového interventa a PPP. Ředitelka oznámí věc Policii ČR a OSPOD.

Škola informuje zákonné zástupce oběti i agresora a eviduje každý případ. Po uzavření ověří, zda šikana přestala, a vyhodnotí účinnost opatření.

Podrobný postup a kontakty jsou uvedeny v Krizovém plánu.

9. Spolupráce se zákonnými zástupci a informování

Rodiče jsou o strategii a MPP informováni prostřednictvím webu školy a třídních schůzek. Škola nabízí konzultace s metodikem prevence, výchovným poradcem či školním psychologem a v případě potřeby doporučuje odbornou pomoc. Zákonní zástupci jsou o preventivních aktivitách a o případných problémech informováni včas a způsobem odpovídajícím závažnosti situace.

10. Vzdělávání pedagogických pracovníků

Škola zajišťuje, aby metodik prevence splňoval kvalifikační předpoklady a podporuje další vzdělávání celého sboru. Metodik prevence i ostatní pedagogové gymnázia dbají na další vzdělávání týkající se této problematiky. Metodik prevence jim vždy sdělí aktuální trendy z oblasti primární prevence ve svých vstupech na pedagogických radách a sám dbá tak o další vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti. Nové pedagogy seznamuje se strategií a krizovým plánem metodik prevence.

11. Evaluace a aktualizace strategie

- **Každoročně:** vyhodnocení MPP na konci školního roku (včetně zápisu do systému SEPA), zpráva o naplňování cílů, rozbor řešených případů a porovnání výsledků dotazníků klimatu.
- **Průběžně (v polovině období, tj. po 2,5 roce):** posouzení, zda se cíle daří naplňovat, a případná úprava strategie.
- **Po uplynutí období:** vyhodnocení celé strategie a zpracování nové na následující období.

Za evaluaci odpovídá školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy. Výsledky projednává pedagogická rada.

Školní preventivní strategie byla projednána na pedagogické radě dne 29.8.2025

V Berouně dne 29.8.2025

Schválila RNDr. Jana Hronková, Ph.D.